

OBSAH

AUTORI	V
PODĚKOVÁNÍ	XV
PŘEDMLUVA	XVII
ÚVOD	XIX

OBECNÁ ČÁST

1 ANATOMIE	3
<i>Ondřej Naňka, Andrej Sukop</i>	
1.1 KOŽNÍ KRYT	3
1.2 SVALY	4
1.2.1 Flexory prstů	4
1.2.2 Extenzory prstů	6
1.2.3 Vlastní svaly ruky	9
1.2.4 Šlachové pochvy a poutka na ruce	14
1.3 CÉVNÍ ZÁSOBENÍ	17
1.3.1 Tepny ruky	17
1.3.2 Žily ruky	20
1.4 INERVACE	21
1.4.1 Průběh nervů	21
1.4.2 Mapa senzitivního zásobení	24
1.5 SKELET A KLOUBY RUKY, VAZIVOVÝ APARÁT	25
1.5.1 Skelet	25
1.5.2 Klouby ruky	27
1.6 TOPOGRAFICKÁ ANATOMIE	28
1.6.1 Příčný řez prsty	28
1.6.2 Příčný řez dlaní	29
1.6.3 Příčný řez zápěstím	30

2 FUNKČNÍ VYŠETŘENÍ A OPERAČNÍ PŘÍSTUPY.....	33
<i>Andrey Sukop</i>	
2.1 STRATEGIE POSTUPU	33
2.2 VYŠETŘENÍ NERVŮ	35
2.2.1 Vyšetření senzitivní inervace.....	35
2.2.2 Vyšetření motorické inervace	35
2.3 VYŠETŘENÍ FLEXORŮ.....	36
2.3.1 Vyšetření m. flexor digitorum profundus	36
2.3.2 Vyšetření m. flexor digitorum superficialis.....	36
2.3.3 Vyšetření m. flexor pollicis longus	37
2.4 VYŠETŘENÍ EXTENZORŮ	38
2.4.1 Vyšetření m. extensor digitorum	38
2.4.2 Vyšetření úponu postranních pruhů dorzální aponeurózy.....	38
2.4.3 Vyšetření m. extensor indicis	39
2.4.4 Vyšetření m. extensor digiti minimi.....	39
2.4.5 Vyšetření m. extensor pollicis longus.....	40
2.4.6 Vyšetření m. extensor pollicis brevis	40
2.5 VYŠETŘENÍ VLASTNÍCH SVALŮ RUKY	41
2.5.1 Vyšetření opozice palce	41
2.5.2 Vyšetření addukce palce.....	41
2.5.3 Vyšetření funkce interoseálních svalů	42
2.5.4 Vyšetření funkce svalů hypothenaru	42
2.6 VYŠETŘENÍ KOLATERÁLNÍCH VAZŮ.....	43
2.7 OPERAČNÍ PŘÍSTUPY.....	44
2.7.1 Vedení chirurgických řezů palmárně	44
2.7.2 Vedení chirurgických řezů dorzálně.....	44
2.7.3 Vedení chirurgických řezů laterálně	44
3 ANESTEZIE	47
<i>Michal Otáhal, Andrey Sukop</i>	
3.1 LOKÁLNÍ ANESTEZIE.....	47
3.1.1 Lokální anestetika, typy, dávkování, toxicita	47
3.1.2 Infiltrační anestezie.....	50
3.1.3 Digitální blokáda.....	50
3.1.4 Blokády periferních nervů ruky	51
3.1.4.1 Nervus medianus	51
3.1.4.2 Nervus ulnaris	52
3.1.4.3 Nervus radialis	53
3.1.5 Blokády brachiálního plexu	53
3.2 CELKOVÁ ANESTEZIE.....	54

SPECIÁLNÍ ČÁST

4 FLEXORY.....	57
<i>Alena Schmoranzová, Tomáš Hellmuth, Andrej Sukop</i>	
4.1 ROZDĚLENÍ FLEXORŮ PODLE ÚROVNĚ PORANĚNÍ.....	57
4.2 OŠETŘENÍ FLEXORŮ.....	58
4.2.1 Zóna I	60
4.2.2 Zóna II	62
4.2.3 Zóna III.....	64
4.2.4 Zóna IV.....	64
4.2.5 Zóna V	65
4.2.6 Ošetření dlouhého flexoru palce.....	65
4.3 FIXACE PO OŠETŘENÍ FLEXORŮ	66
4.4 REHABILITACE PO PORANĚNÍ FLEXORŮ.....	68
4.4.1 Rehabilitace časná pasivní (metoda podle Durana-Hausera).....	68
4.4.2 Rehabilitace časná pasivní (metoda podle Cooneye).....	68
4.4.3 Rehabilitace časná semiaktivní (metoda podle Kleinerta)	69
4.4.4 Rehabilitace časná semiaktivní (metoda »place and hold«)	69
4.4.5 Rehabilitace časná aktivní (metoda podle Manterové)	69
4.4.6 Rehabilitace – kombinované techniky (optimální)	70
4.4.7 Rehabilitace časná aktivní (nové trendy).....	70
5 EXTENZORY.....	73
<i>Tomáš Hellmuth, Alena Schmoranzová, Andrej Sukop, Pavel Dráč</i>	
5.1 ROZDĚLENÍ EXTENZORŮ PODLE ÚROVNĚ PORANĚNÍ	73
5.2 OŠETŘENÍ EXTENZORŮ	74
5.2.1 Zóna I	74
5.2.1.1 Ošetření otevřených poranění v zóně I	75
5.2.1.2 Ošetření zavřených poranění v zóně I	76
5.2.1.3 Ošetření avulzních zlomenin v zóně I	76
5.2.2 Zóna II	78
5.2.2.1 Ošetření otevřených poranění v zóně II	78
5.2.3 Zóna III.....	79
5.2.3.1 Ošetření otevřených poranění v zóně III.....	79
5.2.3.2 Ošetření zavřených poranění v zóně III.....	80
5.2.4 Zóna IV.....	81
5.2.4.1 Ošetření otevřených poranění v zóně IV.....	81
5.2.5 Zóna V	81
5.2.5.1 Ošetření otevřených poranění v zóně V	81
5.2.6 Zóna VI.....	82

5.2.6.1 Ošetření otevřených poranění v zóně VI.....	82
5.2.7 Zóna VII	83
5.2.7.1 Ošetření otevřených poranění v zóně VII.....	83
5.2.8 Zóna VIII	84
5.2.8.1 Ošetření otevřených poranění v zóně VIII	84
5.3 OŠETŘENÍ EXTENZORŮ PALCE.....	84
5.3.1 Zóna T I	85
5.3.2 Zóna T II.....	85
5.3.3 Zóna T III.....	86
5.3.4 Zóna T IV.....	86
6. PORANĚNÍ NEHTU	89
<i>Andrej Sukop, Ondřej Měšťák</i>	
6.1 EVAKUACE HEMATOMU.....	89
6.2 OŠETŘENÍ NEHTOVÉHO LÚŽKA	90
7 AMPUTACE A ZTRÁTOVÁ PORANĚNÍ	93
<i>Andrej Sukop, Petr Hýža</i>	
7.1 ROZDĚLENÍ PODLE ÚROVNĚ AMPUTACE.....	93
7.1.1 Amputace příčné.....	93
7.1.2 Amputace palmární šikmě.....	94
7.1.3 Amputace dorzální šikmě	94
7.2 RUKAVICOVÉ A PRSTÝNKOVÉ SKALPACE.....	95
7.3 MOŽNOSTI OŠETŘENÍ.....	96
7.3.1 Hojení per secundam intentionem.....	96
7.3.2 Kožní sutury.....	96
7.3.3 Kožní transplantace.....	97
7.3.4 Palmární, jednoduchý V-Y posun na distálním článku prstu.....	98
7.3.5 Dvojitý, boční V-Y posun na distálním článku prstu.....	99
7.3.6 Dvířkový lalok ze sousedního prstu (cross-finger flap).....	100
7.3.7 Obrácený dvířkový lalok ze sousedního prstu (reverse cross-finger flap)...	101
7.3.8 Palmární lalokový posun	103
7.3.9 Palmární a dorzální lalokový posun.....	103
7.3.10 Dvojstopkatý lalok.....	104
7.3.11 Kožní lalok z poraněného prstu (fillet flap).....	105
7.3.12 Thenarový lalok.....	106
7.3.13 Transplantace kompozitním štěpem.....	107
7.3.14 Rotační posuny	107
7.3.15 Homodigitální ostrůvkové laloky na digitální arterii	108
7.3.16 Neurovaskulární ostrůvkové laloky	109

7.3.16.1 Neurovaskulární homodigitální ostrůvkové laloky	109
7.3.16.2 Neurovaskulární heterodigitální ostrůvkové laloky.....	110
7.3.17 Laloky na dorzálních metakarpálních arteriích	111
7.3.18 Volné laloky na prstech.....	112
7.3.18.1 Venózní laloky.....	113
7.3.18.2 Volný lalok na I. dorzální metakarpální arterii (kite flap)	114
7.3.18.3 Volný lalok na povrchové palmární větví radiální arterie.....	114
7.3.19 Volné laloky na ruce	115
7.3.19.1 Laterální pažní lalok.....	116
7.3.19.2 Anterolaterální stehenní lalok.....	117
7.3.19.3 DIEP lalok	119
7.3.19.4 Paraskapulární lalok	120
7.3.19.5 Temporoparietální fasciální lalok.....	121
7.3.20 Tříselný lalok	122
7.3.21 Vstřícné laloky u rukavicové skalpace	123

8 PORANĚNÍ SKELETU RUKY.....127

Pavel Dráč, Andrej Sukop

8.1 OBECNÉ CÍLE A PRINCIPY TERAPIE.....	127
8.2 PORANĚNÍ METAKARPŮ	128
8.2.1 Zlomenina baze II.–V. metakarpu	128
8.2.2 Zlomenina baze I. metakarpu	129
8.2.2.1 Extraartikulární zlomenina baze I. metakarpu	129
8.2.2.2 Bennettova zlomenina	130
8.2.2.3 Rolandova zlomenina a víceúlomkové zlomeniny baze I. metakarpu	131
8.2.2.3 Zlomeniny diafýzy metakarpů.....	132
8.2.3.1 Příčná zlomenina	132
8.2.3.2 Šikmá zlomenina.....	133
8.2.3.3 Spirální zlomenina	134
8.2.3.4 Tříšťivá zlomenina	135
8.2.4 Zlomeniny krčku a hlavice metakarpů.....	136
8.2.4.1 Zlomenina krčku.....	136
8.2.4.2 Zlomenina hlavice metakarpu	137
8.3 LUXACE MCP KLOUBŮ	139
8.3.1 Luxace MCP kloubu 2.–5. prstu	139
8.3.2 Luxace MCP kloubu palce	140
8.3.2.1 Ruptura kolaterálních vazů MCP kloubu palce	141
8.4 ZLOMENINY ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ČLÁNKŮ PRSTŮ A LUXACE PIP KLOUBU.....	142
8.4.1 Zlomenina diafýzy.....	142
8.4.2 Zlomenina hlavice.....	144

8.4.3 Zlomenina baze proximálního článku	146
8.4.4 Zlomenina baze středního článku	148
8.4.5 Luxace PIP kloubu	151
8.5 PORANĚNÍ DIP KLOUBU A ZLOMENINY DISTÁLNÍCH ČLÁNKŮ	152
8.5.1 Luxace DIP kloubu	152
8.5.2 Kladívkový prst	152
8.5.3 Zlomenina diafýzy distálního článku	152
8.5.4 Zlomenina nehtové drsnatiny	153
8.6 OTEVŘENÉ ZLOMENINY	154
8.7 ARTRODÉZY	156
8.7.1 Artrodéza PIP kloubu	157
8.7.2 Artrodéza DIP kloubu	158
8.7.3 Artrodéza MCP kloubu palce	159
8.7.4 Artrodéza IP kloubu palce	159
9 TERMICKÁ PORANĚNÍ RUKY	161
<i>Ludomír Brož, Andrej Sukop</i>	
10 JINÁ PORANĚNÍ RUKY	163
<i>Andrej Sukop, Kateřina Fialová</i>	
10.1 POKOUSÁNÍ SAVCI	163
10.2 PORANĚNÍ STŘÍKACÍ PISTOLÍ	164
10.3 DILACERUJÍCÍ A KONTUZNÍ PORANĚNÍ RUKY	165
10.3.1 Kompartment syndrom	167
11 REPLANTAČNÍ CHIRURGIE	171
<i>Andrej Sukop</i>	
11.1 INDIKACE A KONTRAINDIKACE	171
11.2 PRIMÁRNÍ CHIRURGICKÉ OŠETŘENÍ	172
11.3 REPLANTAČNÍ CENTRA V ČESKÉ REPUBLICE	173
11.4 SCHÉMA REPLANTACE NA RUCE	173
11.5 SUTURA NERVU ZA PERINEURIUM	174
11.6 CÉVNÍ ANASTOMÓZA	175
11.6.1 Cévní anastomóza end to end	175
11.6.2 Cévní anastomóza end to side	176
11.6.3 Cévní anastomóza za pomoci žilního štěpu	177

11.7 MOŽNOSTI REKONSTRUKCE TEPENNÉHO ŘEČIŠTĚ PRSTŮ.....	178
11.7.1 Anastomóza palmární digitální arterie	178
11.7.1.1 Přímá anastomóza palmární digitální arterie.....	178
11.7.1.2 Anastomóza palmární digitální arterie s žilním štěpem.....	178
11.7.2 Arteriovenózní zkrat.....	178
11.7.2.1 Přímý palmární arteriovenózní zkrat	178
11.7.2.2 Palmární arteriovenózní zkrat s žilním štěpem	179
11.7.2.3. Dorzální arteriovenózní zkrat s žilním štěpem	179
11.8. MOŽNOSTI REKONSTRUKCE ŽILNÍ DRENÁŽE PRSTŮ.....	180
11.8.1. Anastomóza dorzálního žilního systému.....	180
11.8.1.1. Přímá anastomóza dorzálního žilního systému.....	180
11.8.1.2. Anastomóza dorzálního žilního systému s žilním štěpem	180
11.8.2. Anastomóza volárního žilního systému.....	180
11.8.2.1 Přímá anastomóza volárního žilního systému	180
11.8.2.2 Anastomóza volárního žilního systému s žilním štěpem	181
11.8.3 Rekonstrukce žilní drenáže arteriovenózním zkratem	181
11.8.3.1 Žilní štěp interponovaný na dorzální žilní systém.....	181
11.8.3.2 Arteriální štěp in situ	182
11.8.4 Venokutánní píštěl.....	182
11.8.5 Zevní krvácení.....	183
POUŽITÉ ZKRATKY.....	185
SUMMARY.....	187
REJSTŘÍK.....	189